

RASSENKEUZE 2017

De zaadbestelling begint met het kiezen van de juiste resistentie. In de zaadbrochure bij het bestelformulier staan de rassen gerangschikt in drie resistentie categorieën. Een juiste keuze uit een van deze categorieën is een voorwaarde voor een succesvolle teelt.

Symptomen van rhizomanie in de suikerbieten: links een "blinker", herkenbaar aan licht geel/groen blad en een steile bladstand; rechts een biet met insnoering. Bij doorsnijden van de wortelpunt zijn donker verkleurde vaatbundels te zien.

De drie resistentie categorieën zijn rhizomanie, rhizomanie plus bietencystealtjes en rhizomanie plus rhizoctonia. In alle categorieën zijn rassen met aanvullende resistentie tegen rhizomanie beschikbaar. Welke resistentie nodig is kan een teler bepalen op basis van de voorvrucht en eventuele ziektesymptomen die in het verleden zijn waargenomen op het perceel waar de bieten komen. Het is dus heel belangrijk het perceel goed te kennen.

Ken het perceel

Rhizoctoniaresistente rassen beperken de risico's op rotte bieten ten gevolge van de bodemschimmel rhizoctonia. Het advies is om te kiezen voor een dergelijk ras als het eerder op het perceel voorkwam of als de

voorvrucht maïs, gladiolen, lelies of vollegrondsgroenten was en het in de regio voorkomt. Binnen de rhizoctonia categorie is er verschil in gevoeligheid voor deze bodemschimmel. Dit is op de rassenlijst aangegeven met de ziekte-index: hoe hoger het cijfer, hoe gevoeliger het ras. Verwacht een teler een zware ziektedruk, dan kan hij beter kiezen voor een ras met een lage ziekte-index. Voor percelen waar ook bietencystealtjes voorkomen, is er een ras beschikbaar met tevens die resistentie.

Grondmonsters bietencystealtjes

Al vanaf de minste aanwezigheid van bietencystealtjes (zowel geel als wit) is een

ras met partiële resistentie rendabel. De opbrengst van deze rassen blijft momenteel bij afwezigheid van bietencystealtjes weinig achter bij de rassen die deze resistentie niet hebben. Is er een lichte tot zware besmetting, dan zullen resistente rassen daar veel minder onder leiden dan de vatbare rassen. Echter de zaadprijs is wel hoger. Als er absoluut geen bieten-

Rubriek onder
verantwoordelijkheid van:

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom

Tel.: +31 (0) 164 274 400
Fax.: +31 (0) 164 250 962

irs@irs.nl
www.irs.nl

Eindredactie: Jurgen Maassen

aaltjes op het perceel aanwezig zijn, kan een teler zich de hogere zaadprijs besparen. Hij dient er echter wel zeker van te zijn. Zijn er in het verleden bietencyste-aaltjes waargenomen op het perceel, kies dan sowieso voor een resistent ras. Neem anders een grondmonster. Overigens vermeerderen de resistente rassen de bestaande populatie bietencyste-aaltjes nog wel, maar minder sterk dan vatbare rassen. Daarom is het goed om bij een besmetting ook andere maatregelen te nemen in bouwplanverband, zoals de zaai van een resistente groenbemester.

Veel blinkers

Steeds vaker worden telers verrast door lage suikergehaltes in de bieten. Als dat samengaat met het pleksgevijs of in stroken optreden van veel (meer dan 2-5%) blinkers (zie foto), dan duidt dat op een doorbraak van de rhizomanieresistentie die standaard in alle rassen aanwezig is. Het advies is om op dergelijke percelen over te stappen naar een ras met aanvullende rhizomanieresistentie. Voor alle resistentie categorieën zijn dergelijke rassen beschikbaar.

Door aphanomyces aangetaste bieten kwamen afgelopen jaar veel voor. Sommige rassen bleken daar gevoeliger voor.

Schietergevoeligheid

Alle rassen kunnen onder ongunstige omstandigheden (zoals in 2015) gaan schieten. Bepalend hiervoor is vooral het aantal uren tussen de 3 en 12°C in de periode van zaaien tot aan de langste dag. Ook zijn er verschillen tussen rassen in schietergevoeligheid. Vooral het drievoudig resistente ras Hendrika KWS, een aantal rhizoctoniaresistente rassen en een enkel bietencyste-aaltjesresistent ras kunnen onder ongunstige omstandigheden meer schieters geven. Daarom is het advies dit soort rassen niet te vroeg te zaaien, om de kans op teveel uren met lage temperatuur te verkleinen.

Aphanomyces

Dit jaar zijn veel telers overvallen door het optreden van aphanomyces in de bieten.

Aantasting kwam vooral voor op de lichte grond met een pH lager dan 6 en hangt samen met de extreme hoeveelheid neerslag in juni. In sommige rassen was deze sterker dan in andere. Dit komt ook uit de beoordeling van bieten van enkele rassenproeven in Noord-Oost en Zuid-Oost Nederland. Of er in de komende jaren nog vaker zo'n ernstige aantasting door aphanomyces zal voorkomen is moeilijk te voorspellen. Om het risico te beperken is het advies om de rassen BTS 110, Bosch en Vulcania KWS niet te gebruiken op zand- en dalgrond. Welke van de bca- en rhizoctoniaresistente rassen het meest gevoelig zijn is op basis van 2016 niet met zekerheid te zeggen.

Keuzehulp voor het juiste ras

Naast de juiste resistentie kan een teler nog kiezen uit een aantal kenmerken die in de rassenlijst staan vermeld. De belangrijkste is financiële opbrengst, immers daar zitten alle kenmerken in verwerkt. Voor hun eigen specifieke perceel kan hij doorrekenen welke rassen het meest rendabel zijn met de applicatie "rassenkeuze en optimaal areaal" op www.irs.nl. Het Rassenbulletin op de IRS-site vermeld aanvullende informatie, onder andere over de resultaten van de tweedejaars rassen, waarvan beperkte hoeveelheden beschikbaar zijn.

Noud van Swaaij